

ترجمه، التقاط فرهنگی و هویت ملی

۲۸ و ۲۹ آذرماه ۱۳۹۱

پژوهشکده مطالعات ترجمه دانشگاه علامه طباطبائی

همایش ترجمه، التقاط فرهنگی و هویت ملی
سه‌شنبه و چهارشنبه بیست و هشتم و نهم آذر ماه ۱۳۹۱
پژوهشکده مطالعات ترجمه دانشگاه علامه طباطبائی

پارسی‌گردانی انگارگانی واژه‌گان سیاسی

محسن خلیلی^۱ و نوشین خلیلی^۲

چکیده

لیبرالیسم، از پربسامدترین واژه‌گان اندیشه سیاسی مدرن است. مترجمان، هنگام پارسی‌گردانی لیبرالیسم، از واژه‌گان گوناگون، بهره گرفته‌اند: آزاده‌گری، آزادمَنشی‌گری، فلسفه آزادی‌طلبی، آزادگی، آزادی‌خواهی، آزادی‌گرایی، آزادی‌جویی، آزادمَنشی، اعتدال‌گرایی، آزاده‌گری، و اباحی‌گری. پیروزی انقلاب اسلامی، هم از یک‌سو، دست‌آمدِ کشاکش انقلابیون، بر سر هم‌راهی و ناهم‌راهی با درون‌مایه‌های واژه لیبرالیسم بود؛ و هم، از دیگر سو، کناکش‌های ایده‌تولوژیک فراوانی را میان موافقان و مخالفان لیبرالیسم پدیدار ساخت. نگارندگان، با برابرسنجی برخی متون، کوشش خواهند کرد که نشان دهند ناهمانندی‌های موجود در پارسی‌گردانی لیبرالیسم، نمایان‌گر علاقه‌مندی‌های ایده‌تولوژیک در ترجمه متون است؛ زین‌سبب، می‌توان، ترجمه ایده‌تولوژیک (پارسی‌گردانی انگارگانی/ Ideological Translation) را، از مقوله‌ی ترجمه‌های دست‌کاری‌شده (که به نظر می‌رسد چاره‌ناپذیر است)، به‌شمار آورد.

واژه‌های راهنما: ترجمه، ایده‌تولوژی، ترجمه‌ی ایده‌تولوژیک، لیبرالیسم.

^۱ دانشیار علوم سیاسی دانشگاه فردوسی مشهد؛ پست الکترونیک: khalilim@um.ac.ir

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد رشته مطالعات ترجمه (مترجمی زبان انگلیسی) دانشگاه فردوسی مشهد؛ پست الکترونیک: khalilinooshin@yahoo.com